

ZAKGIDS VOOR
BEGINNENDE
GEBOUWENFANS

MARTJAN KUIT

ge bouw de land

Over de auteur

Martjan Kuit (1989) is een zelfbenoemd gebouwenfan. Hij kijkt naar architectuur zoals een vogelaar naar vogels: met enthousiasme en een open blik. Ook sliep hij eens in een provinciehuis, aait hij graag beton en heeft hij een eigen kledinglijn met shirts waarop smaakgevoelige gebouwen staan. In 2023 was hij mede-auteur van *BRUUT – Atlas van het Brutalisme in Nederland*. Hij is actief op sociale media en verschijnt regelmatig in de media om te vertellen over naoorlogse architectuur.

gebouwd nederland

MARTJAN KUIT

Voorwoord – Martjan Kuit	7	Werken	
Hoe gebruik je deze zakgids	8	20. Boerderij	73
Tips voor beginnende gebouwenfans	9	21. Kantoor	74
Dit moet je weten	11	22. Winkel	75
Top 25 Nederlandse gebouwen die je gezien moet hebben	16	23. Fabriek	76
		Mustsee	77
		24. Markthal	82
		25. Distributiedoos	83
		26. Kas	84
		27. Veilinghuis	85
		Mustsee	86
		Overheid en publieke sector	
Routes – Van hunebed tot hoogbouw	26	28. Parlementsgebouw	91
		29. Provinciehuis	92
		30. Ministerie	93
		31. Stadhuis	94
		Mustsee	95
Wonen		32. Waterschapshuis	100
1. Rijtjeshuis	31	33. Gerechtsgebouw	101
2. Hoogbouw	32	34. Politiebureau	102
3. Twee-onder-een-kap	33	35. Brandweerkazerne	103
4. Villa	34	Mustsee	104
Mustsee	35	36. Postkantoor	108
5. Woonboot	40	37. Gevangenis	109
6. Woonwagen	41	38. Douane	110
7. Tiny house	42	Mustsee	111
8. Studentenhuis	43		
Mustsee	44	Religie	
9. Kasteel	48	39. Kerk	117
10. Buitenplaats	49	40. Moskee	118
11. Landgoed	50	41. Synagoge	119
12. Paleis	51	42. Tempel	120
Mustsee	52	Mustsee	121
13. Grachtenpand	56	43. Klooster	124
14. Arbeiderswoning	57	44. Begraafplaats	125
15. Hofje	58	45. Crematorium	126
16. Collectief wonen	59	46. Kapel	127
Mustsee	60	Mustsee	128
17. Geschenkwoning	64		
18. Experimentele woningbouw	65	Zorg en welzijn	
19. Drive-inwoning	66	47. Ziekenhuis	133
Mustsee	67	48. Sanatorium	134

49. Verzorgingshuis	135	Infra	
50. Weeshuis	136	78. Station	195
51. Hospice	137	79. Abri	196
52. Buurthuis	138	80. Brug	197
Mustsee	139	81. Tunnel	198
		Mustsee	199
Onderwijs		82. Dam, sluis en stuw	202
53. Basisschool	145	83. Parkeergarage	203
54. Voortgezet onderwijs	146	84. Gemaal	204
55. Beroepsonderwijs	147	85. Trafohuisje	205
56. Universiteit	148	Mustsee	206
57. Kinderdagverblijf	149		
Mustsee	150	Militair	
		86. Bunker	213
Cultuur en vrije tijd		87. Stelling van Amsterdam	214
58. Theater	155	88. Luchtwachttoren	215
59. Museum	156	89. Limes	216
60. Bioscoop	157	Mustsee	217
61. Poppodium	158		
Mustsee	159	Overig	
62. Horeca	164	90. Straatmeubilair	221
63. Pretpark	165	91. Folly	222
64. Vakantiepark	166	92. Nutteloze bouwwerken	223
65. Stadion	167	93. Nooit gebouwd	224
Mustsee	168	Mustsee	225
66. Zwembad	170		
67. Bibliotheek	171	Tijdljn – Met zevenmijs-	
68. Dierentuin	172	laarzen door de architectuur-	
69. Kunst in de openbare		geschiedenis	231
ruimte	173		
Mustsee	174	Doe het zelf – Kijkwijzer	235
Techniek		Naslagwerk – Handige	
70. Molen	177	websites, organisaties	
71. Watertoren	178	en boeken	249
72. Vuurtoren	179		
73. Zendmast	180	Index	252
Mustsee	181		
74. Energiecentrale	186	Fotoverantwoording	253
75. Gashouder	187		
76. Silo	188	Dank	255
77. Schoorsteen	189		
Mustsee	190	Colofon	256

Inhoud

Hoe gebruik je deze zakgids

Deze gids is jouw persoonlijke hulpmiddel om de wereld van gebouwen te ontdekken en vast te leggen. Of je nu een beginnende gebouwenfan bent of al ervaring hebt, dit boek biedt je inspiratie, informatie en praktische tools om architectuur op een nieuwe manier te beleven.

Thematische indeling: gemakkelijk navigeren

Het boek is ingedeeld op basis van de functies van gebouwen, zoals *Wonen* en *Werken*. Deze structuur maakt het eenvoudig om snel een overzicht te krijgen van een bepaalde categorie. Elk hoofdstuk bevat verhalen, weetjes en tips over specifieke gebouwtypen, zodat je snel inzicht krijgt in wat een gebouwtype kenmerkt en hoe je het kunt herkennen.

Architectuurroutes: een dagje uit

De architectuurroutes aan het begin van het boek zijn ideaal om je op weg te helpen. Elke route is zorgvuldig samengesteld om je langs iconische gebouwen en verborgen parels te leiden. Perfect voor een architecturaal dagje uit.

Word je eigen gids

In de doe-het-zelf-sectie leer je hoe je gebouwen niet alleen kunt bewonderen, maar ook kunt vastleggen.

Hier vind je tips over:

- **Fotografie:** Maak zowel overzichts- foto's als detailshots van gebouwen.
- **Notities maken:** Schrijf je observaties op over gevels, materialen en bijzondere kenmerken.
- **Gebruik van kijkwijzers:** Documenteer je ontdekkingen systematisch met behulp van de invulpagina's aan het eind van het boek.

Met deze tools ontwikkel je al snel een scherpere blik op architectuur en bouw je je eigen archief van gebouwen op.

Maak het persoonlijk

Deze gids is meer dan een boek; het is een uitnodiging om een persoonlijk document te maken van jouw architectuurreis. Gebruik de kijkwijzers om jouw indrukken, foto's en tekeningen vast te leggen. Beschrijf wat je bijzonder vindt en wat je raakt. Zo wordt het steeds meer echt jouw boek.

Tips voor beginnende gebouwenfans

Bereid je (niet) voor

– Om gebouwen te bekijken heb je weinig nodig, maar een camera op zak en een architectuurgids in de hand kunnen het extra leuk maken. Neem een notitieboekje, een pen en eventueel een verrekijker mee. En vergeet vooral niet wat eten, drinken en comfortabele schoenen.

Kijk om je heen

– Je hoeft niet ver te reizen om mooie gebouwen te zien. Architectuur vind je overal: in je eigen straat, op pleinen, of in parken. Kijk om je heen en laat je verrassen!

Kijk omhoog

– Omhoog kijken loont altijd. Veel van wat gebouwen zo bijzonder maakt, zit boven ooghoogte. Ornamenten, geveldetails, kroonlijsten of bijzondere dakconstructies gaan vaak onopgemerkt voorbij als je alleen recht vooruit kijkt.

Gooi je vooroordelen overboord

– Denk jij dat er na de Tweede Wereldoorlog niets moois meer is gebouwd? Of hou je alleen van brutalisme? Vind je molens niks? Laat die vooroordelen varen. Er is niet één juiste manier van bouwen. Van elk type

gebouw, iedere stijl en elke periode bestaan zowel geslaagde als minder geslaagde voorbeelden. De wereld wordt mooier als je in alles iets weet te waarderen.

Mooi mag. En lelijk ook.

– In de architectuur lijken de woorden 'mooi' en 'lelijk' taboe. Ze zouden te simpel zijn. Kenners gebruiken liever termen als esthetisch, krachtig of markant, maar die zijn vaak net zo subjectief en vooral vager. Laat die persoonlijke voorkeur gewoon lekker de vrije loop, joh. Natuurlijk is er meer dan mooi en lelijk, maar het is een prima startpunt. Waardering volgt vanzelf. Of niet. En dat geeft dan ook weer te denken.

Gedraag je

– Als je gebouwen bekijkt, respecteer dan altijd de omgeving. Laat alles netjes achter: gooi geen afval op straat en raak geen kwetsbare elementen aan. Ga niet zomaar andermans tuin in en blijf weg van privé-terreinen, tenzij je toestemming hebt. Volg eventuele aanwijzingen op en respecteer bewoners en eigenaren.

Deel je enthousiasme

– Sta je een gebouw te bewonderen en vragen voorbijgangers wat je ziet?

Neem even de tijd om je fascinatie uit te leggen. Een opvallende gevel of bijzonder detail kan voor anderen een nieuwe wereld openen. Zo inspireer je hen om ook met andere ogen naar gebouwen te kijken.

Wees kritisch...

Het is al knap dat een gebouw überhaupt wordt neergezet, maar dat betekent niet dat we alles zomaar goed moeten vinden. Kijk verder dan de eerste indruk en vraag je af: past dit gebouw in zijn omgeving? Wordt het goed gebruikt? Had het mooier, slimmer of duurzamer gekund? Alleen door kritisch te zijn, kunnen we de lat hoger leggen voor de gebouwen van morgen.

...en bescheiden

Hartstikke interessant dat jij die moskee, corporatiewoning of bibliotheek helemaal niks vindt, maar het kan zijn dat het alsnog geslaagd is. Als de gebruikers er blij mee zijn bijvoorbeeld. Je bent slechts een voorbijganger met een blik van buitenaf. Een gebouw wordt pas echt beoordeeld door de mensen die erin leven, werken of samenkomen.

Vijf gebouwen om mee te beginnen

1. **Rijthuis** – Misschien wel de meest Nederlandse woning die er is. Met circa vier miljoen exemplaren zijn ze makkelijk te vinden.
2. **Kerk** – Kerken heb je in alle soorten en maten, van een middeleeuwse kathedraal tot een eigentijdse preekshuur.
3. **Molen** – Icoon van het Nederlandse landschap. Bekijk een klassieke poldermolen of een industriële molen in een stad. Windturbines tellen ook mee.
4. **Station** – Van sierlijke oude gebouwen tot hypermoderne knooppunten, ze bieden een mooie mix van geschiedenis en innovatie.
5. **Trafohuisje** – Een doodnormaal nutsgebouwtje. Soms niet veel meer dan een kast ter grootte van een parkeerplaats. Maar elektriciteitshuisjes kunnen wonderschoon zijn. Er zijn zelfs een paar rijksmonumenten.

Dit moet je weten

Goed, je gaat op gebouwenjacht. Dan is het wel handig om er iets vanaf te weten. Daarom hier een paar antwoorden op vragen die je geheid tegenkomt. Want wat is architectuur eigenlijk? Wat doet een architect? En waarom duikt de naam Cuypers altijd op?

Wat is architectuur?

Vraag je tien mensen wat architectuur is, dan krijg je tien verschillende antwoorden. De één noemt het kunst, de ander het slim ordenen van ruimte. Sommigen kijken vooral naar techniek, anderen naar sfeer, gebruik, duurzaamheid of hoe een gebouw in de stad past.

Onder gebouwenprofessionals gaat het vaak een stap verder. Architectuur wordt gezien als kunst én wetenschap. Al in de oudheid stelde Vitruvius dat goede architectuur draait om een balans tussen schoonheid, stevigheid en bruikbaarheid. Die gedachte staat nog altijd overeind: een gebouw moet meer doen dan alleen werken.

Dat verwoordde architect Jaap Bakema mooi bij het ontwerp van het stadhuis van Terneuzen: "Wanneer je een gebouw maakt, neem je een stuk van de grote ruimte af. Daarvan moet je geen spijt hebben, als je er maar een nieuw plezier voor in de plaats zet."

Voor mij begint architectuur waar het puur functionele ophoudt. Zodra een gebouw iets vertelt, iets laat voelen of je even anders laat kijken, wordt het architectuur. En dat is al best snel.

–

Weetje: Ken je dat iconische beeld van een man in een cirkel en een vierkant, getekend door Leonardo da Vinci? Het is gebaseerd op de ideeën van de Romeinse architect Vitruvius, die in *De architectura* het menselijk lichaam gebruikte als maatstaf voor architectuur: harmonie, proportie en balans. Daarmee werd de Vitruviusman een symbool van het humanisme, waarin de mens het middelpunt vormt van denken, meten en ontwerpen.

top 25

Nederlandse gebouwen die je gezien moet hebben

Paleis op de Dam

Amsterdam

Oorspronkelijk gebouwd als stadhuis van Amsterdam. Ontworpen door Jacob van Campen om te vieren dat de Vrede van Münster werd getekend. Het was lange tijd een van de grootste gebouwen van Europa en werd al tijdens de bouw 'het achtste wereldwonder' genoemd. In 1808 maakte koning Lodewijk Napoleon er een paleis van.

Depot Boijmans Van Beuningen

Rotterdam

Het eerste publiek toegankelijke kunstdepot ter wereld. In het spiegelende gebouw, ontworpen door MVRDV, worden meer dan 155.000 kunstwerken opgeslagen. Het verving de natte en lekkende kelders van het museum, waarin het depot eerst gevestigd was. De vorm is geïnspireerd op een roestvrijstalen IKEA-schaal: de Blanda.

routes

Van hunebed tot hoogbouw

Twaalf Provinciën Route

Deze Grand Tour door Nederland brengt je langs twaalf gebouwen in evenveel provincies.

Start in Groningen bij de **1 Hangende Keukens** in Appingedam, een herinnering aan het middeleeuwse handelsverleden.

Scheur door naar Friesland om een kijkje te nemen bij het **2 Eise Eisinga Planetarium** in Franeker, het oudste nog werkende planetarium ter wereld.

Wie Drenthe zegt, zegt hunebed. En **3 Hunebed D27** bij Borger is het grootste van Nederland. Snel door naar Overijssel, voor wat eigentijdse architectuur.

De **4 Yunus Emre Moskee** in Almelo, met mollige minaret, is het eerste speciaal als moskee ontworpen gebedshuis in Nederland.

In Flevoland bezoek je **5 Schoolwerf 21**, de eerste bakstenen woning van Almere.

Gelderland brengt je naar de **6 Grafelijke Korenmolen**, de oudste windmolen van het land, waar nog altijd graan wordt gemalen.

In Utrecht moet je natuurlijk even naar de **7 Domtoren**. Die behoeft verder geen introductie.

Ook in Noord-Holland ga je langs een oude bekende: het **8 Paleis op de Dam**. Ooit stadhuis en het 'achtste wereldwonder', nu koninklijk paleis.

In Zuid-Holland zoef je naar het spiegelende **9 Depot Boijmans Van Beuningen**, het eerste publiek toegankelijke kunstdepot ter wereld.

Vond je dat groot? Moet je in Zeeland eens bij de **10 Oosterscheldekering** gaan kijken, het grootste Deltawerk.

Even binnen bijkomen? Dat kan in de **11 Sint-Janskathedraal** in 's-Hertogenbosch, het gotische meesterwerk dat je in Noord-Brabant moet zien.

We sluiten af in Limburg. Bij **12 Station Valkenburg**, het oudste station van Nederland. Een spoorwegkasteel van mergel.

Randstad Route

Voor wie het graag behapbaar houdt: een handjevol architectonische hoogtepunten, allemaal goed bereikbaar met het openbaar vervoer. De route voert langs gebouwen uit de twintigste eeuw in de vier grote steden én groei-stad Almere.

Je start bij **1 Museum Het Schip** in het fabelachtige woningbouw-complex uit 1919, ontworpen door architect Michel de Klerk. Het

Vrijstaand, ruim en luxe: de villa is al eeuwenlang een status-symbool. Van weelderige buitenhuizen in de 'gouden eeuw' tot moderne designvilla's met panoramische ramen en infinity pools. Waar vroeger alleen de elite zich een villa kon permitteren, zijn er vandaag de dag villawijken in heel Nederland.

Wat is het?

Een villa is een vrijstaande, luxe woning, vaak gelegen in groene of exclusieve wijken. De term komt uit het Romeinse Rijk, waar het verwees naar een landhuis voor de elite. In de 'gouden eeuw' verschenen de eerste Nederlandse villa's als buitenverblijven voor welgestelden. Tussen 1840 en 1916 veranderde het gebruik van villa's en landhuizen sterk. Ze werden steeds vaker permanent bewoond door de gegoede middenklasse. De groeiende welvaart en de uitbreiding van het spoorwegnet maakten wonen buiten de stad aantrekkelijk.

Villawijken

Eind negentiende eeuw ontstond een markt voor kleinere, comfortabele villa's met veel licht en ruimte. Architecten als Karel de Bazel en Johan Wilhelm Hanrath specialiseerden zich in deze ontwerpen. Veel steden kregen villawijken net buiten het centrum, zoals Villapark Meer en Bosch in Den Haag en de Kollenberg in Sittard, bekend als filmlocatie van *Flodder*. Deze wijken groeiden uit tot enclaves voor de welgestelden en kregen bijnamen als 'de goudkust'.

Hoe herken je een villa?

- **Vrijstaand:** Een villa staat los van andere woningen en heeft geen gedeelde muren.
- **Ruim perceel:** Villa's worden meestal omringd door een tuin of een groot stuk grond.
- **Luxe voorzieningen:** Zwembaden, thuisbioscopen, ruime garages en wijnkelders zijn geen uitzondering.

Romeinse villa Voerendaal

Een van de grootste en best bewaarde Romeinse villa's van Nederland. Het complex bestond uit meerdere gebouwen en diende waarschijnlijk als landbouwdomein van een rijke Romeinse landeigenaar. Het is niet alleen de meest indrukwekkende villa van Romeins Nederland, maar ook een fort uit de IJzertijd, een versterkte toren uit de laat-Romeinse tijd en een begraafplaats uit de vroege middeleeuwen. Wie nu naar de villaterrein gaat, treft slechts een weiland en een informatiebord. Maar in het centrum van Voerendaal verwijst het winkel- en appartementencomplex Furenthela naar de veronderstelde Romeinse naam van de plaats. Toch leuk.

01 Rijtjeshuis

- **Huis Sloëtjes, Hilversum** – Museum in een rijtjeshuis uit de wederopbouwperiode, gebouwd in 1955. Het interieur geeft een bijzonder inkijkje in de wooncultuur van de jaren vijftig tot de jaren tachtig. De Sloëtjes gooiden zelden spullen weg.
- **Rietveldwoningen, Nagele** – Doodgewone rijtjeshuizen, maar wel ontworpen door Gerrit Rietveld en zijn zoon Jan. Met platte daken. 📷 P. 37
- **Doorzonwoningen in het Nederlands Openluchtmuseum, Arnhem** – Rijtjeshuis als museumstuk. Dit zijn replica's van de zogeheten PéGé-woningen. Peter Guelen en zijn zonen realiseerden ongeveer 12.000 van dit soort geprefabriceerde huizen. 📷 P. 36

02 Hoogbouw

- **Kleiburg, Amsterdam** – Deze in de jaren zeventig gebouwde Bijlmerflat stond op de nominatie om gesloopt te worden, maar werd na een grootschalige renovatie in 2016 omgetoverd tot een hip wooncomplex.
- **De Zalmhaventoren, Rotterdam** – Het hoogste woongebouw van Nederland, met 215 meter een blikvanger in de skyline van de Maasstad. Ontworpen door Dam & Partners Architecten. 📷 P. 38-39
- **Gemeenteflat, Maastricht** – Markant woongebouw uit 1950, ontworpen door Frans Dingemans. De eerste hoogbouw van Maastricht. Het gebouw werd bedreigd door de ondertunneling van de A2, maar kreeg een monumentenstatus en werd opgeknapt.

03 Tweekapper

- **Dienstwoningen, Grou** – Monumentale tweekapper uit 1942 in Delftse School-stijl, ontworpen door architect Alexander Kropholler als dienstwoningen bij het gemeentehuis. Voor de nerds: let op de ingezwenkte dakschilden.
- **Tweekappers Klaarbeek, Epe** – Acht royale tweekappers, gebouwd in 2016 naar ontwerp van Beltman Architecten. Het betreft een conceptwoning van bouwbedrijf Nijhuis: een huis met veel broertjes en zusjes elders in het land dus.
- **Vier tweekappers, Bladel** – Twee blokken van twee woningen aan de Burgemeester Goossensstraat. Streng doch snoezig ontwerp van architect A. van Buul uit 1938.

04 Villa

- **Villa Rams Woerthe, Steenwijk** – Gebouwd in 1899 voor de schatrijke familie Tromp Meesters. Architectenbureau Van Gendt maakte een prachtig voorbeeld van de 'nieuwe kunst', de Nederlandse variant van de Jugendstil of art nouveau. Tegenwoordig een museum.
- **Woonhuis familie Parpart, Geleen** – Brutalistische villa in Limburg, de enige vrijstaande woning van béton brut in Nederland. De Duitse architect Wolfram Grundhoff ontwierp het in 1970.
- **Villa Henny, Huis ter Heide** – Een revolutionaire betonnen villa uit 1915, ontworpen door architect Robert van 't Hoff. Een van de eerste woningen in Nederland die volledig in gewapend beton werd gebouwd. 📷 P. 37

13 Grachtenpand

- **Warmoesstraat, Amsterdam** – Bijzonder is dat de achtergevels van de panden nog altijd in het ongedempte Damrak staan. Een van de oudste straten van Amsterdam.
- **Lamonggracht, Amsterdam** – Een hedendaagse interpretatie van het grachtenpand. Eind jaren negentig aangelegd, met panden die bewust variëren in hoogte, breedte en gevelbeeld, als moderne echo van de historische grachtengordel.
- **Thorbeckegracht 11, Zwolle** – In dit huis werd Johan Rudolf Thorbecke geboren, de grondlegger van de Nederlandse parlementaire democratie. Later werd de straat naar hem vernoemd.

14 Arbeiderswoning

- **Tuindorp 't Lansink, Hengelo** – Gebouwd in de jaren twintig voor werknemers van de toenmalige Stork-fabrieken. Mix van groene ruimten en karakteristieke arbeiderswoningen. Architect Karel Muller liet zich inspireren door de Engelse tuindorpbeweging.
- **Batadorp, Best** – Gebouwd in de jaren dertig door de Tsjechische schoenenfabrikant Bata voor zijn arbeiders. De huizen hadden geen zolder, dat zou alleen maar troep geven. 📷 P. 62
- **De Pijp, Amsterdam** – Geldt als een voorbeeld van revolutiebouw uit de negentiende eeuw: snelle, goedkope woningbouw. Smalle straten, dichtbebouwde huizenblokken en kleine woningen. André Hazes werd er geboren.

15 Hofjes

- **Hofje van Bakenes, Haarlem** – Het oudste hofje van Nederland, gesticht in 1395. De huidige woningen dateren uit het midden van de zeventiende eeuw. Met idyllische binnentuin. 📷 P. 63
- **Knarrenhof, Zwolle** – Het eerste Knarrenhof van Nederland. Gebouwd in 2018 als een woonvorm voor senioren die samen zelfstandig willen blijven wonen. Ontwerp van INBO Architecten. 📷 P. 63
- **Hofje Onder den Toren, Middelburg** – Gebouwd in 1942-43 in het kader van de wederopbouw. Oorspronkelijk bedoeld voor zelfstandige ouderen. Tegenwoordig een combinatie van wonen en commerciële functies.

16 Collectief Wonen

- **Centraal Wonen De Meent, Hilversum** – Het oudste Centraal Wonen-project van Nederland (1977). De buurt is ontworpen door architect Leo de Jonge. 📷 P. 62
- **De Boschgaard, Den Bosch** – Een voormalig buurthuis dat door de bewoners zelf is getransformeerd tot een sociaal en ecologisch paradijs. Superuse is architect en bedenker van de hergebruik-strategie.
- **Wooncoöperatie De Warren, Amsterdam (IJburg)** – De eerste zelfbouw-wooncoöperatie van Amsterdam op gemeentelijke grond. Het ontwerp van het duurzame gebouw is van Natrufried Architecture.

Warmoesstraat
Amsterdam

Ventilatiegebouw van de Velsertunnel
Velsen

Station Heerlen
Heerlen

Zeelandbrug
Zeeland

Colofon

Uitgave

WBOOKS, Zwolle
info@wbooks.com
wbooks.com

Tekst

Martjan Kuit

Ontwerp

Annelies Dollekamp

© 2026 WBOOKS Zwolle / de auteur

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten met betrekking tot de illustraties volgens de wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Van werken van beeldende kunstenaars aangesloten bij een CISAC-organisatie is het auteursrecht geregeld met Pictoright te Amsterdam.

© c/o Pictoright Amsterdam 2026.

ISBN 978 94 625 8775 5

NUR 648

Dit boek kwam mede tot stand met steun van het Jaap Harten Fonds.

Vogelaars hebben vogels, wij hebben gebouwen. En weet je wat? Gebouwen bewegen niet, dus gebouwenspotten is nog makkelijker ook. Deze zakgids leert je met een scherp oog kijken naar alles wat gebouwd is: van rijtjeshuizen en watertorens tot moskeeën en trafohuisjes.

Gebouwenfan Martjan Kuit neemt je mee langs opvallende, vreemde en vaak onopgemerkte architectuurparels in Nederland. Elk hoofdstuk zit vol weetjes, anekdotes en must sees, zodat je met een frisse blik naar de wereld om je heen kijkt. In het boek vind je bovendien zelf in te vullen kijkwijzers, waarmee je je eigen ontdekkingen kunt vastleggen.

Dit is geen boek om thuis op de bank te lezen. Het wil naar buiten. De straat op. Loop door je eigen buurt, ontdek de bijzondere gebouwen om de hoek en kijk met nieuwe ogen naar wat altijd vanzelfsprekend leek. Deze gids nodigt uit om zelf op architectuuravontuur te gaan.

